

Text k patnáctému setkání

Modlitba je důvěrný vztah přátelství

(Zpracováno s použitím knih: Terezie od Ježíše – Život; Hrad v nitru a
Ellias Vella – Na orlích křídlech)

Text na tento týden bude jeden z osmi, který nás provede dobou od konce oktávu Narození Páně k začátku postního období. Ústředním tématem se pro nás stane modlitba. A proto nabízím hned na úvod několik citátů z děl svaté Terezie od Ježíše (Terezie z Avily), karmelitky, mystičky, matky reformovaného karmelu, učitelky vnitřní modlitby a první ženy titulované učitelka církve.

„Rozjímavá modlitba pro mě není nic jiného, než důvěrný vztah přátelství, častý rozhovor ‚mezi čtyřma očima‘ s tím, od něhož víme, že nás miluje.“ (Život 8,5)

„Na tomto bodě trvám.....jak velké dobro prokazuje Pán duši, která je ochotna se upřímně věnovat modlitbě. I když do ní nevkládá všechny potřebné síly, jen když v ní vytrvá, navzdory pokušením, hříchům a všemožným opětovným pádům.....at‘ se spolehne na to, že Bůh ji přivede do přístavu spásy, jako se mi zdá, že přivedl i mě.“ (Život 8,4)

„Modlitba je úkonem lásky. A je to nesprávný názor, že není možné se modlit, když člověk nemá k dispozici čas a ústraní.“ (Život 7,12)

„....kdo začal pěstovat modlitbu, at‘ na to nikdy nepomyslí zanechat ji....a co se týče těch, kteří ještě nezačali, pro lásku Boží je zapřísahám, aby se neokrádali o takové dobro.“ (Život 8,5)

Často znovu a znovu hledáme informace o modlitebních metodách a občas i seženeme knihy s nejrůznějšími technikami a postupy modlitby, předáváme si navzájem různé zaručeně „fungující“ novény a modlitby, máme naučené modlitby, které „používáme“ v různých životních situacích. To je ale velké nepochopení. Při modlitbě nejde o žádné techniky, modlitba je naší bytostnou potřebou – stejně jako dýchání.

Terezie nám v prvním z výroků říká, že modlitba je důvěrný vztah přátelství s tím, od něhož víme, že nás miluje. Bůh je náš přítel, miluje nás a víme to od něj – to je strašně silné tvrzení, když ho promyslíme a necháme sestoupit do srdce, nemůže nás nechat klidnými. Terezie nám tedy předkládá modlitbu jako vztah přátelství s Bohem. Přátelství automaticky vede k tomu, že člověk s přítelem tráví stále více času. Žízní po blízkosti toho, koho miluje a kdo miluje jeho. Neznamená

to, že přestane vést normální život, vykonávat své každodenní činnosti: chodit do práce, do školy nebo vést společenský život. To všechno má nadále dělat, ale v důvěrném vztahu s Bohem. Proto svatý Pavel říká: „Bez přestání se modlete.“ (1Sol 5:17) Neříká nám, abychom trávili celé dny v kostele na kolenou a modlili se, to není možné. Máme si však v běžných dnech našeho života, ve škole, v práci, při setkávání s přáteli, udržovat ducha modlitby a uvědomovat si, že Bůh je nám v každém okamžiku nablízku.

Ježíš během svého pozemského působení stále hledal čas a místo, kde by mohl být o samotě se svým Otcem. Toužil po setkávání s Otcem v modlitbě proto, protože ho miloval a pojil ho s ním hluboký vztah. Potřeba modlitby je tedy důsledkem lásky.

Dnes lidé čelí univerzálnímu problému, všichni – staří, mladí, svobodní, ženatí, studenti i pracující – říkají totéž: „Nemám čas.“ A myslí tím, že nemají čas na modlitbu. Pokud i my máme pocit, že nemáme čas na modlitbu, odpovězme si na následující otázky: mám čas na telefonát s přítelem, mám čas na návštěvu kina, mám čas na sport, mám čas na koukání na televizi, kontrolování příspěvků na sociálních sítích, sjíždění videí na youtube? Mám čas na setkání s kamarády? Pokud ano, pak - „Nemám čas.“ - neznamená, že čas nemám, ale že mám činnosti, které prioritně stavím před vztah s Pánem Ježíšem. Může to tak být, ale je férové to pravdivě pojmenovat – některé věci je potřeba říct nahlas, klidně sám v pokoji, ale pojmenovat je a uvědomit si, kde stojím a kam směřuji. „Pane Ježíši, nechci ti věnovat dneska čas, protože dávám přednost fotbalu v televizi/výletu s přáteli/učení/čtení knihy a nemám na tebe ani deset minut.“ Když v tu chvíli zatoužíte mít více času, jděte před Ježíše a povězte mu: „Pane, ty víš, že nemám čas, ty víš, že každá vteřina je pro mě vzácná; přesto jsem tady před tebou a nabízím ti, že následujících deset minut strávím s tebou.“ Trávit čas před Ježíšem – s tím, koho milujeme a kdo miluje nás. To je modlitba. Nejkrásnější modlitby nevycházejí z úst, ale ze srdce, jako když apoštol Tomáš vyznává, poté, co se dotkne Ježíšových ran: „Pán můj a Bůh můj!“ (Jan 20:28).

Všichni máme svůj typický způsob jak komunikujeme s přáteli. Nenapodobujme způsob ostatních lidí, jsme spontánní. Stejně nenapodobujme způsob modlitby jiného člověka, modlitba je náš osobní rozhovor s Bohem. Před Bohem přicházíme v naší neopakovatelné jedinečnosti. Někteří si s Bohem při modlitbě povídají spontánně, někdo se modlí nad Písmem svatým, někdo dává přednost breviáři nebo liturgické modlitbě, mnoho lidí se rádo modlí růženec.

Každý si musí najít svůj vlastní způsob modlitby a komunikace s Otcem. Naše způsoby modlitby se liší stejně jako naše povahy. Někdo se rád modlí při zpěvu chval a i u toho tančí – jako David tančil před archou úmluvy – někdo dává přednost rozjímavé modlitbě v tichu o samotě. Důležité je, abychom si každý našli způsob rozmluvy s Otcem, který nám bude vyhovovat a ve kterém se budeme cítit komfortně.

Všechny způsoby modlitby mají něco společného. Jednou z nejdůležitějších věcí před modlitbou je se na chvíli ztišit a uvědomit si, že se nacházíme v přítomnosti Otce. To samé před četbou Písma, před mší nebo před modlitbou růžence. Terezie od Ježíše nám k tomu říká toto: *„Nenazývám totiž modlitbou to, když si někdo neuvědomuje, s kým mluví, kdo to s ním mluví, co žádá a od koho to žádá, i když přitom hodně pohybuje rty. Někdy to bude dobrá modlitba, i když ji nebudou doprovázet takové úvahy, jen když se člověk nad tím zamyslel jindy. Má-li však někdo zvyk mluvit s Boží Velebností jako s nějakým otrokem, aniž by pomyslel na to, zda hovoří dobře nebo špatně, spokojen s tím, co mu přijde na jazyk nebo co se naučil nazpaměť, protože se to už mnohokrát modlil, to nepovažuji za modlitbu a kéž Bůh nedopustí, aby se tak někteří křesťané chovali.“ (1 Hrad v nitru 1,7)*

Vstupme před modlitbou do Boží přítomnosti, do přítomnosti Pána Ježíše, Marie, našeho anděla strážného i našich svatých patronů a ochránců. Je to jako vejít do společnosti – otevíráme dveře salonku v restauraci a vcházíme, a všichni tam na nás čekají. Pokud nevstoupíme, naše modlitby se stávají jen prázdným mluvením, kterému chybí spojení s Bohem. Nemůžeme si povídat s někým, s kým nejsme v místnosti. Bůh je přítomen vždy, ale my ne, On je s námi stále spojen, ale my nebýváme spojeni s ním. Proto jsou naše modlitby někdy jen mechanické a formální. K tomu, abychom se ponořili do Boží přítomnosti, naladili se na posvátnou chvíli rozhovoru s Bohem potřebujeme jen pár vteřin a na to přece čas máme, úplně všichni, jen pár vteřin pro přítele, od něhož víme, že nás miluje.

OTÁZKY K TEXTU:

Jak vnímám a prožívám svou modlitbu? Je pro mě vztahem? Pokud není, co brání tomu, abych ji jako vztah prožíval(a)?

Jak se nejčastěji modlím? Jaký typ setkání s Bohem mně vyhovuje nejvíce? (V tichosti? Při hudbě? O samotě? Ve společenství? Nad Písmem? Při mši? Při procházce lesem?.....jakákoliv další možnost :-)) Pokud to nevím, je nejvyšší čas to zkusit zjistit.

Kolik času si ve svém životě dělám na Pána Ježíše? Kde v mém priority listu je modlitba a vztah s Ním? Kdyby si nějaký můj blízký přítel na mě dělal tolik času jako já na Boha, stačilo by mě to nebo nestačilo?

ÚKOLY K TEXTU:

Následující týden si před každou modlitbou/mší/adorací uvědomím, do čí přítomnosti vstupuji a s kým se chci setkat – jako když otevřu dveře do místnosti a vstoupím do společnosti.

Pokud už to nedělám, zkusím přenechat Pánu Ježíši i nějaký „nejlepší čas“, ne pouze ten zbytkový, kdy nic lepšího nemám na práci.